

Propedeutyka pediatrii - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Propedeutyka pediatrii
Kod przedmiotu	12.0-WL-LEK-PPED
Wydział	Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu
Kierunek	Lekarski
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie sześcioletnie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• prof. dr hab. n. med. Marcin Zaniew

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	30	2	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	30	2	30	2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem kształcenia jest zdobycie wiedzy i osiągnięcie praktycznych umiejętności w zakresie:

- badania podmiotowego i przedmiotowego dzieci w różnym wieku,
- prowadzenie dokumentacji medycznej,
- fizjologii rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka oraz metod jego oceny,
- korzystania z siatek centylowych, tabel norm,
- oceny krytycznych parametrów życiowych u dzieci; zasad i narzędzi służących do ich monitorowania,
- profilaktyki w pediatrii: szczepienia, profilaktyka chorób niedoborowych (krzywica, anemia z niedoboru żelaza i kwasu foliowego), profilaktyka próchnicy i wad zgryzu, profilaktyka chorób cywilizacyjnych,
- żywienia dzieci w różnym wieku,
- szczepień ochronnych,
- zasad przeprowadzania powszechnych przesiewowych badań lekarskich w populacji dziecięcej,
- zasad funkcjonowania Przychodni POZ dla dzieci,
- znajomości zasad podstawowych metod diagnostycznych w pediatrii,
- znajomości symptomatologii chorób wieku dziecięcego,
- znajomość najczęstszych schorzeń wieku dziecięcego.

Wymagania wstępne

Znajomość anatomii, embriologii, fizjologii, genetyki, patofizjologii i patomorfologii.

Zakres tematyczny

Wykłady:

1. Symptomatologia chorób układu krążenia u dzieci.
2. Podstawowe metody diagnostyki kardiologicznej u dzieci.
3. Symptomatologia chorób układu moczowego u dzieci.
4. Nietrzymanie moczu u dzieci.
5. Naciskiśnienie tętnicze u dzieci – metody pomiaru, normy ciśnienia, przyczyny oraz diagnostyka.
6. Symptomatologia chorób układu oddechowego u dzieci.
7. Choroby alergiczne u dzieci.
8. Symptomatologia zaburzeń endokrynologicznych u dzieci.
9. Cukrzyca u dzieci.
10. Układu krwiotwórczy u dzieci.
11. Symptomatologia zaburzeń hematologicznych.
12. Epidemiologia i symptomatologia chorób nowotworowych u dzieci.
13. Dojrzewanie układu immunologicznego dziecka.

14. Szczepienia ochronne.
15. Zaburzenia odporności u dzieci.
16. Symptomatologia chorób przewodu pokarmowego u dzieci.
17. Bóle brzucha – przyczyny, diagnostyka.
18. Biegunki u dzieci.
19. Alergia pokarmowa.
20. Wprowadzenie do neonatologii.

Tematyka ćwiczeń:

1. Oddział Noworodkowy

- System „matka razem z dzieckiem” (*rooming-in*).
- Ocena stanu ogólnego noworodka: skala Apgar, pojęcie zamartwicy.
- Cechy morfologiczne i fizjologiczne, badanie i pielęgnacja noworodka donoszonego.
- Ocena morfologiczna i fizjologiczna wcześniaka: kryterium wcześniactwa, przyczyny wcześniactwa, odrębności morfologiczne i fizjologiczne noworodka urodzonego przedwcześnie, pielęgnacja wcześniaka.
- Ocena morfologiczna i fizjologiczna noworodka z zespołem hipotrofii wewnątrzmacicznej, etiologia wewnątrzmacicznego zahamowania wzrastania płodu.
- Adaptacja noworodka do życia pozamacicznego (stany przejściowe): żółtaczka fizjologiczna noworodków, pourodzeniowy spadek masy ciała, adaptacyjne zaburzenia krępieńcia u noworodków, stolce przejściowe, rumień toksyczno-alergiczy.
- Seminarium: Rozwój dzieci. Badanie noworodków i niemowląt.

2. Oddział Niemowlęcy

- Wywiad w okresie niemowlęcym.
- Rozwój fizyczny niemowlęcia: dynamika przyrostów masy i długości ciała oraz obwodu głowy i klatki piersiowej, zmiany proporcji ciała w okresie niemowlęcym, rozwój narządu żucia i uzębienia: żąbkowanie, metody oceny rozwoju fizycznego (siatki centylowe, tabele norm, wskaźniki proporcji).
- Rozwój psychomotoryczny niemowlęcia: etapy rozwoju lokomocji i kontroli postawy ciała, rozwój procesów poznawczych i koordynacji wzrokowo-ruchowej, rozwój kontaktów społecznych, etapy rozwoju percepcji mowy i wokalizacji niemowląt, emocjonalnej więzi z matką dla prawidłowego rozwoju osobowości dziecka, metody oceny rozwoju psychomotorycznego.
- Żywnienie noworodków i niemowląt: karmienie naturalne, rodzaje mieszanek odżywczych, schemat sztucznego żywienia niemowląt.
- Badanie przedmiotowe niemowlęcia, postawienie wstępnego rozpoznania i jego weryfikacja, planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.
- Seminarium: Żywnienie dzieci.

3. Oddział Niemowlęcy

- Terminy i zakres powszechnych, profilaktycznych badań lekarskich u noworodków, niemowląt i dzieci do lat 2.
- Profilaktyka chorób zakaźnych: szczepienia ochronne.
- Badanie podmiotowe i przedmiotowe niemowląt, postawienie wstępnego rozpoznania i jego weryfikacja, planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.
- Seminarium: Niedokrwistości wieku niemowlęcego. Profilaktyka niedoboru wit. D3.

4. Oddział Dzieci Starszych

- Rozwój fizyczny dziecka w okresie poniemowlęcym: dynamika przyrostów masy i wysokości ciała, zmiany proporcji ciała, dymorfizm płciowy, rozwój uzębienia.
- Rozwój psychiczny dziecka w okresie poniemowlęcym: doskonalenie ruchów postawno-lokomocyjnych i narzędziowych (praksji), rozwój kontaktów społecznych, rozwój mowy, ocena psychologiczna zdolności intelektualnych (iloraz inteligencji), lateralizacja.
- Badanie podmiotowe i przedmiotowe dziecka, postawienie wstępnego rozpoznania i jego weryfikacja, planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.
- Seminarium: Otyłość u dzieci. Profilaktyka wad zgryzu oraz próchnicy.

5. Oddział Dzieci Starszych

- Zasady żywienia dzieci starszych.
- Badanie podmiotowe i przedmiotowe dziecka, postawienie wstępnego rozpoznania i jego weryfikacja, planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.
- Seminarium: Zaburzenia wzrastania u dzieci.

6. Przychodnia

- Zasady funkcjonowania poradni dziecięcych/POZ.
- Badanie podmiotowe i przedmiotowe dziecka, postawienie wstępnego rozpoznania i jego weryfikacja, planowanie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.
- Realizacja programu szczepień ochronnych.
- Badania bilansowe.
- Współpraca pomiędzy POZ a poradniami specjalistycznymi. Dyspanseryzacja i pojęcie czynnego poradnictwa lekarskiego.
- Seminarium: Zakażenia układu moczowego u dzieci.

Metody kształcenia

Program nauczania propedeutyki pediatrii realizowany jest w semestrze zimowym w ramach 15 wykładów (po 2 godziny lekcyjne) w formie prezentacji multimedialnych oraz 6 ćwiczeń praktycznych (po 5 godzin lekcyjnych).

Zajęcia praktyczne, ćwiczeniowe odbywają się w grupach 5-osobowych w Oddziale Dziecięcym, Oddziale Noworodkowym Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Zielonej Górze oraz Przychodni Lekarza Rodzinnego/Poradni Dziecięcej w Zielonej Górze.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: a) krzywicy, tężyczki, drgawek, b) wad serca, zapalenia mięśnia sercowego, wśierdza i osierdza, kardiomiopatii, zaburzeń rytmu serca, niewydolność i serca, nadciśnienia tętniczego, omdleń, c) ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych, wad wrodzonych układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscidozy, astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczyńioruchowego, d) niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego, e) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparć, krwawień z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, trzustki, cholestaz i chorób wątroby oraz innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego, f) zakażeń układu moczowego, wad wrodzonych układu moczowego, zespołu nerczycowego, kamicy nerkowej, ostrej i przewlekłej niewydolności nerek, ostrych i przewlekłych zapaleń nerek, chorób układowych nerek, zaburzeń oddawania moczu, choroby refluksowej pęcherzowo- moczowodowej, g) zaburzeń wzrastania, chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości, zaburzeń dojrzewania i funkcji gonad, h) mózgowego porażenia dziecięcego, zapaleń mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, padaczki, i) najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego, j) zespołów genetycznych, k) chorób tkanki łącznej, gorączki reumatycznej, młodzieńczego zapalenia stawów, tocznia układowego, zapalenia: skórno- mięśniowego;	• E.W3	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta	• E.U13	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
przeprowadza orientacyjne badanie słuchu i pola widzenia oraz badanie otoskopowe;	• E.U6	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
interpretuje badania laboratoryjne identyfikuje przyczyny odchyień	• E.U24	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
zna zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, w tym karmienia naturalnego, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka;	• E.W2	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
zna najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci oraz zasady postępowania w tych stanach	• E.W6	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta	• E.U7	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
ocenia stan noworodka w skali Apgar oraz ocenia jego dojrzałość, bada odruchy noworodkowe	• E.U8	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
wykonuje podstawowe procedury i zabiegi lekarskie, w tym pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny	• E.U29	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
zna zagadnienia: dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania: psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci;	• E.W4	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
zestawia pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych	• E.U9	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia	• E.U14	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
zna podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu	• E.W5	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
przeprowadza badania bilansowe	• E.U11	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
przeprowadza badanie fizykalne dziecka w każdym wieku	• E.U4	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
ocenia stopień zaawansowania dojrzewania płciowego	• E.U10	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
przeprowadza wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną	• E.U2	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia
kwalifikuje pacjenta do szczepień	• E.U27	• sprawdziany opisowe, testowe i praktyczne, dyskusja	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Do zaliczenia wymagane są: obecność na wykładach i ćwiczeniach, zaliczenie części praktycznej z badania przedmiotowego dziecka (w ostatnim dniu zajęć ćwiczeniowych w Oddziale Pediatrii) oraz zdanie kolokwium końcowego (sprawdzian testowy z tematyki wykładów i ćwiczeń). Zaliczenie ćwiczeń (obecność na wykładach oraz ćwiczeniach oraz zaliczenie części praktycznej) jest warunkiem koniecznym do przystąpienia do końcowego zaliczenia testowego.

Każda nieobecność powinna być usprawiedliwiona. W przypadku nieobecności (usprawiedliwionej) na 1-2 ćwiczeniach student może odrobić zajęcia z inną grupą. W razie nieobecności na > 2 zajęć ćwiczeniowych student zobowiązany jest do odrobienia całości bloku z inną grupą. W razie lub braku możliwości odrobienia zajęć z inną grupą student jest zobowiązany do zaliczenia materiału omawianego podczas tych zajęć. Dwa spóźnienia są traktowane jak jedna nieobecność.

Test końcowy-zaliczeniowy obejmuje 40 pytań (20 z zagadnień poruszonych na wykładach oraz 20 z tematyki ćwiczeń). Dla zaliczenia testu ustalono granicę 60% poprawnych odpowiedzi. Student otrzymuje oddzielnie ocenę z wykładów oraz ćwiczeń (dla każdej części obowiązuje próg 60%). Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną obu w/w ocen.

W przypadku nie zaliczenia testu końcowego student zobowiązany jest do ponownego przystąpienia do zaliczenia testowego lub ustnego po uzgodnieniu z koordynatorem przedmiotu.

Literatura podstawowa

1. Krawczyński M.: Propedeutyka Pediatrii. PZWL 2009.
2. Obuchowicz A.: Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. PZWL 2010.
3. Dobrzańska A, Ryżko J (red.) Pediatria. Podręcznik do Państwowego Egzaminu Lekarskiego i egzaminu specjalizacyjnego. Elsevier Urban & Partner Wrocław 2005.

Literatura uzupełniająca

1. Kawalec W., Grenda R., Ziółkowska H. (red.) Pediatria. Wyd. Lek. PZWL, 2013.
2. Czasopisma dostępne w Bibliotece Uniwersyteckiej UZ, cyfrowe bazy danych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu; <http://www.bu.uz.zgora.pl/>

Uwagi

Zmodyfikowane przez mgr Beata Wojciechowska (ostatnia modyfikacja: 26-09-2019 17:21)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ